

Regionshuset
Viborg
Regional Udvikling
Skottenborg 26
8800 Viborg
Tel. +45 8728 5000
vku@ru.rm.dk
www.regionmidtjylland.dk

Dato 07.05.2007
Steen Nielsen
Tel. +45 8728 5089
Steen.nielsen@ru.rm.dk

Side 1

**Klyngeudvikling i
Region Midtjylland**

- Projektbeskrivelse

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Hvorfor klyngeudvikling?.....	4
3. Formål.....	5
4. Indsatser	7
Delprojekt 1: Netværkssamarbejde inden for avanceret fremstillingsindustri	8
Delprojekt 2: Vidensserviceerhvervene i et klyngeperspektiv	11
Delprojekt 3: Udvikling af ny klynge inden for sikkerhedsindustrien.....	14
5. Viden & Policy.....	15
6. Organisering	16

1. Indledning

På både nationalt, regionalt og lokalt plan arbejdes der i disse år med udvikling af erhvervsklynger i erhvervspolitikken. Der er tale om en genopblomstring af ideer og erkendelser, som sidst florerede i midten af 1990'erne, hvor Danmark sammen med en række andre lande foretog relativt storstilede kortlægninger af nationale erhvervsklynger.

Her ti år efter er klyngeudvikling igen bredt sat på dagsordenen. Den vigtigste forskel fra midten af 1990'erne til i dag er, at mange flere aktører i dag involveres i udviklingen af initiativer og værktøjer, økonomien er blevet mere globaliseret, mobil og videntung, og der er endvidere tale om omfattende brancheglidninger.

Dette notat beskriver, hvordan Vækstforum resten af 2007 og i 2008 vil arbejde med klyngeudvikling.

I Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi og handlingsplan 2007-2008 er det et centralt element, at der skal gennemføres en markant indsats for at udvikle og tilbyde værktøjer, der kan bidrage til virksomhedernes omstilling, samarbejde og vækst. I den forbindelse skal der specielt være fokus på vækstkluster og væksterhverv i Region Midtjylland.

På mødet i Vækstforum i december 2006 blev der godkendt en ramme for arbejdet med virksomhedsudvikling i 2007-2008, hvor der skal ske en videreførelse af de bedste erfaringer fra de eksisterende regionale indsatser, samt ske en videreudvikling heraf.

På den baggrund har Region Midtjylland påbegyndt arbejdet og er i gang med at udmønte denne beslutning. Det indebærer foruden udarbejdelse af et samlet virksomhedsudviklingsprogram for Region Midtjylland også igangsætning af et klyngeudviklingsprojekt. Vækstforum skal første gang orienteres om status for arbejdet i juni 2007.

Som det fremgår af følgende består Klyngeudviklingsprojektet af en række sammenhængende delprojekter, der med forskellige vinkler og metodiske tilgange skal dække Midtjyllands udfordringer inden for klyngeudvikling. Delprojekterne er nærmere beskrevet i afsnit 4. Det samlede udviklingsprojekt løber i perioden 2007-2008.

2. Hvorfor klyngeudvikling?

Det er en central erhvervspolitisk udfordring for Region Midtjylland at bidrage til at sikre den nødvendige omstilling af erhvervsstrukturen, som globaliseringen fører med sig – og skaber mulighed for.

Traditionelle fremstillingsvirksomheder og Midtjyllands status som industri-region er under pres. Det betyder, at virksomhederne skal finde nye måder at sikre konkurrenceevnen samtidig med, at der opstår nye markedsmuligheder for virksomheder, fx virksomheder inden for avanceret teknologiudvikling, sikkerhed, miljø-energi og vidensservice.

I disse år viser både danske og internationale erfaringer, at der findes grupper af virksomheder, som har en stærk konkurrenceevne, idet de udnytter virksomhedsspecifikke styrker som viden om højteknologi, underleverandørrelationer, stærke faglige kompetencer, høj markedsforståelse og entrepreneurskab til at distancere sig fra konkurrenter. Eller de udnytter nye markedsmuligheder der opstår i kølvandet på øget specialisering og anvendelse af ny teknologi, herunder IKT.

Det er afgørende, at udover en række stærke, virksomhedsspecifikke kompetencer, har disse virksomheder stærke relationer til lokale eller regionale samarbejdspartnere og adgang til kompetent arbejdskraft. Disse succesfulde virksomheder er samlet i klynger omkring en bestemt værdikæde og udnytter, via åbenhed og stærke relationer, kompetencer hos andre lokale og regionale virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. En værdikæde kan fx være et tæt og strategisk samarbejde om udvikling, produktion, markedsføring og levering på tværs af ordregivere, underleverandører og kunder samt videninstitutioner i en bestemt branche eller på tværs af brancher.

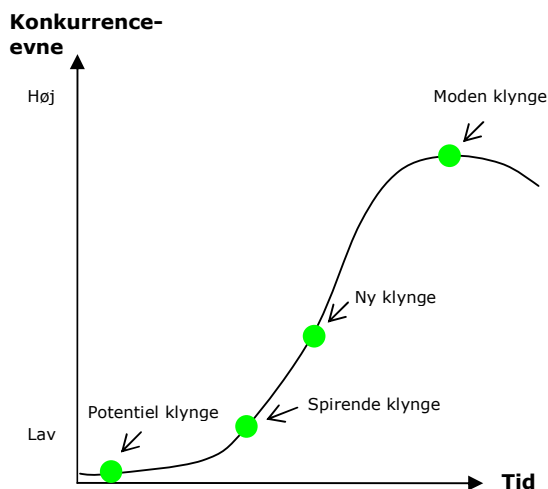
For nogle af virksomhederne er det en væsentlig konkurrenceparameter at være lokaliseret i et område, hvor alle værdikædens led er repræsenteret i form af specialiserede virksomheder og viden- og uddannelsesinstitutioner. For andre ligger værditilvæksten i at kunne kombinere det lokale og regionale fundament med internationalt udsyn og samarbejde. Sidstnævnte må forventes at få stadig større betydning i takt med den stigende globalisering af virksomhedernes aktiviteter og berøringsflader. Alt i alt giver tilhørsforholdet til en klynge en stærk potentiel konkurrencefordel for den enkelte virksomhed, via den adgang den har til en lokalt forankret unik viden og unikke kompetencer, der er vanskelig for konkurrenterne at kopiere.

3. Formål

Klyngeudviklingsprojektet skal ses som en helhedsorienteret satsning, der skal dække en række af de vigtigste udfordringer i forbindelse med udvikling af de potentielle, spirende, nye og modne vækstkluser i Region Midtjylland.

Fokus er derfor rettet mod flere fronter. Mod udvikling af policy programmerne, mod udvikling af erhvervsfremmesystemet og deres metoder, redskaber og kompetencer og naturligvis mod udvikling af de enkelte vækstkluser.

Denne brede tilgang afspejler sig også i klyngeudviklingsprojektet formål, der er bygget op omkring tre søjler. En policy søjle, en metodesøjle og en handlingssøjle. I praksis hænger de tre søjler naturligvis tæt sammen.

Klyngeudviklingsprojektets formål

- At udarbejde en strategi for klyngeudvikling i Region Midtjylland.
- At teste og videreudvikle metoder og værktøjer til identifikation og udvikling af vækstkluser i Region Midtjylland.
- At styrke samarbejdet om innovation og internationalisering inden for udvalgte vækstkluser og væksterhverv i Region Midtjylland gennem konkrete indsatser.

Udfoldelsen af policy- og metode søjlerne – dvs. udvikling af klyngestrategien samt test og udvikling af generiske metoder og værktøjer til klyngeudvikling - vil bl.a. ske på baggrund af inputs fra nationale og internationale analyser og videnmiljøer samt de praktiske erfaringer, der bliver gjort i projektet med at udvikle udvalgte vækstkluser og væksterhverv (handlingssøjlen).

Udfoldelsen af handlingssøjlen - dvs. udvikling af samarbejdet om innovation og internationalisering inden for udvalgte vækstkluser - vil ske gennem iværksættelse af en række konkrete delprojekter, der er nærmere beskrevet i afsnit 4.

Valg af vækstkluser

Der er i første omgang valgt at fokusere på tre vækstkluser i projektet. Det drejer sig om:

- Avanceret fremstillingsindustri

- Videnservice
- Sikkerhedsklyngen (CenSec).

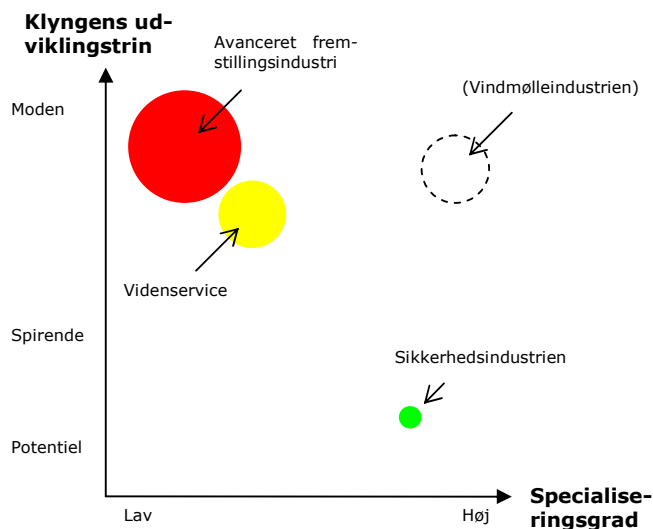
For både den avancerede fremstillingsindustri og vidensservice er der tale om store, modne vækstklynger eller måske snarere væksterhverv, da erhvervsspecialiseringen er relativt lav.

Sikkerhedsklyngen er derimod en ny spirende klynge med et noget snævrere, klassisk klyngeperspektiv qua den relative høje specialiseringsgrad.

Fokus i Sikkerhedsklyngen er leverancer til forsvarsindustrien.

Flere klynger i projektet

For at sikre et solidt vidensinput til udviklingen af Region Midtjyllands klyngeudviklingsstrategi forventes det, at projektet vil blive udvidet med yderligere en række klyngeinitiativer fra regionen. Inddragelsen af flere klyngeinitiativer skal hermed sikre at videnopsamlingen sker på baggrund af et større erfaringsgrundlag.

Det undersøges derfor, om det er relevant og muligt at inddrage Region Midtjyllands vindenergi klynge i projektet.

Baggrunden herfor er et ønske om at få en større praktisk forståelse af, hvad det er for nogle faktorer, der kan være med til at udvikle en stor, moden og specialiseret væstklynge, og i forlængelse heraf, hvordan det er muligt at understøtte en klynge, der står overfor en transformationsproces fra i høj grad at være regionalt/nationalt forankret, til at være en del af en global industri. Endeligt vil det også være meget naturligt, at iværksætte en række aktiviteter, der kan være med til at styrke klyngesamarbejdet i regionens største og økonomisk mest betydningsfulde industrielle klynge.

Der igangsættes endvidere et analysearbejde med henblik på at undersøge mulighederne for og potentialet i en etablering af et viden- og innovationscenter for Logistik og Supply Chain Management i Horsens.

4. Indsatser

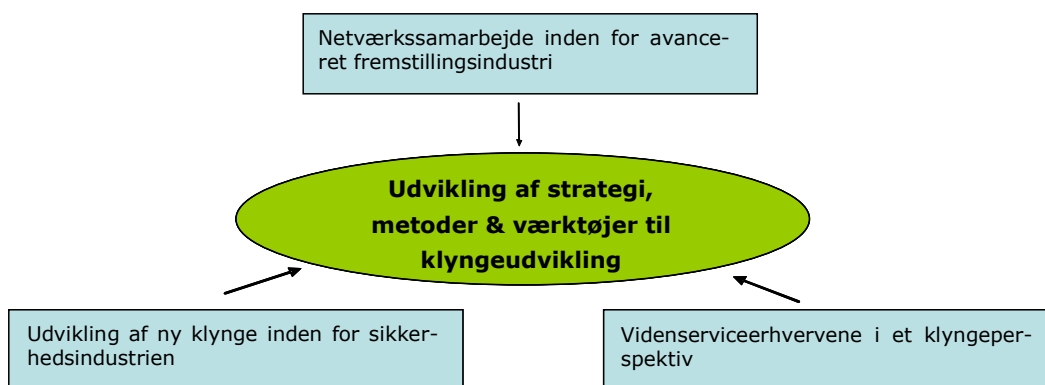
Klyngeudviklingsprojektet indeholder som nævnt en række indsatser, der angriber virksomhedernes og vækstklyngernes udfordringer på forskellig vis. Indsatser, der tager udgangspunkt i den midtjyske erhvervsdemografi og de aktuelle udfordringer som de enkelte virksomheder og vækstklyngerne står over for, og som kan imødekommes gennem brug af de rigtige erhvervspolitiske værktøjer.

- Delprojekt 1: Netværkssamarbejde inden for avanceret fremstillingsindustri
- Delprojekt 2: Vidensserviceerhvervene i et klyngeperspektiv
- Delprojekt 3: Udvikling af ny klynge inden for sikkerhedsindustrien

Derudover vil der blive igangsatte et udviklingsarbejde, der skal opsamle viden om metoder og værktøjer til identifikation og udvikling af potentielle og modne vækstklynger.

Den opsamlede viden skal danne grundlag for udarbejdelsen af en egentlig strategi for klyngeudvikling i Region Midtjylland, herunder afklare Væksthus Midtjyllands og andre relevante erhvervsfremmeaktørers fremtidige opgaver i forbindelse med udvikling af klynger i Region Midtjylland.

Figur 3. Fokusområder i klyngeudviklingsprojektet

De enkelte delprojekter vil blive nærmere beskrevet i de følgende afsnit med hensyn til indhold, aktør og tidsplan.

Delprojekt 1: Netværkssamarbejde inden for avanceret fremstillingsindustri

Indhold

Den traditionelle fremstillingsindustri i Region Midtjylland er under pres for at skabe innovation og sikre nye unikke markedspositioner i en tid, der er præget af avanceret teknologiudvikling, outsourcing og hård priskonkurrence.

Nationale og internationale analyser og erfaringer viser, at markedspositioner bedst sikres i en kombination af omkostningseffektivitet, øget fokus på værdikædesamarbejde og –optimering samt udnyttelse af unik regional viden og kompetencer gennem netværkssamarbejde.

Med udgangspunkt heri har Region Midtjylland gennemført et pilotprojekt, der har testet nye samarbejdsmuligheder og –konstruktioner for en række virksomheder inden for traditionel fremstillingsvirksomhed i Region Midtjylland. Det gælder specielt små og mellemstore virksomheder, der fremstiller avanceret og højteknologisk udstyr. Typisk er disse virksomheder i vid udstrækning underleverandører til nogle af regionens store og internationalt funderede virksomheder, fx Vestas, B&O og Grundfos.

Det er planen, at pilotprojektet afsluttes i juni 2007. Allerede nu står det klart, at de deltagende virksomheder har haft stor gavn af det netværks-samarbejde, som pilotprojektet har banet vejen for. Samtidig er der skabt ny viden og erkendelser omkring hvilke forhold der er vigtige at tage højde for i forbindelse med udvikling af nye værktøjer. Pilotprojektet er gennemført af den australske klyngeekspert Rodin Genoff. Omdrejningspunktet for indsatsen er følgende pejlemærker:

- Fokus skal være på virksomhedsspecifikke udfordringer der er drevet af konkret efterspørgsel på nye løsninger
- Der skal være fokus på aktiviteter med konkret markeds-mæssigt indhold, der kan igangsættes i forbindelse med eller som afslutning på projektforløbet
- Der skal bygges på lokal og regional viden således at der er basis for en forankring af netværket efter den første udviklingsfase

Der gennemføres i 2007 og 2008 en opfølgning på pilotprojektet, hvor endnu flere virksomheder får muligheder for at indgå i strategiske virksomhedsnetværk. Der gennemføres en screening og en værdikædeanalyse (audit). På baggrund heraf udvælges en større gruppe af virksomheder, der får mulighed for proceshjælp i forbindelse med opbygning af konkrete, forretningsrelaterede netværk.

Projektet indebærer konkret gennemførelse af tre faser:

Fase 1: Regional screening og værdikædeanalyse

Ca. 100 midtjyske virksomheder får på baggrund af en screening af erhvervsdynamikken i regionen tilbud om at få gennemført en værdikædeanalyse. Formålet hermed er at analysere virksomhedernes netværkssamarbejde på baggrund af en række kriterier. Det er målet, at ca. 50 virksomheder deltager.

Fase 2: Udarbejdelse af strategi og handlingsplan for kernevirksomheder

På baggrund af fase 1 udvælges 20-25 kernevirksomheder. Udvalgelse sker med udgangspunkt i værdikædeanalysen. Kernevirksomhederne har en særlig betydning for netværksdannelsen i regionen, og kan således være interessant set i et erhvervsudviklingsperspektiv, fordi de kan sidde med nøglen til ny vækst. Kernevirksomhederne får tilbud om at udvikle skræddersyede handlings- og strategiplaner, hvor fokus skal være nye udviklingsmuligheder gennem styrkelse af virksomhedens værdikæde og hvor virksomheden kan blive omdrejningspunkt for ny netværksdannelse.

Fase 3: Etablering og facilitering af nye netværk

Forløbet i fase 2 skal medføre, at 10-15 af virksomhederne fortsætter og bliver omdrejningspunkt for etablering af konkrete forretningsmæssige netværkssamarbejder. Det er planen, at disse netværk skal sikre inddragelse af 50-100 nye virksomheder. Virksomhedskonsulenter fra Væksthus Midtjylland og Center for Underleverandører forestår sammen med Rodin Genoff faciliteringsrollerne. Konkrete forretningsmæssige opgaver i relation til de aktiviteter, der skal gennemføres mellem virksomhederne i netværkene, og som kræver ekstern bistand, skal ske gennem køb af viden eller ydelser fra fx GTS eller private konsulenter. Det kunne fx være omkring anvendelse af ny teknologi, markedsføring, eksport osv.

Parallelt med gennemførelse af disse virksomhedsspecifikke aktiviteter afsættes ressourcer til at opsamle både erfaringer fra pilotprojektet og de erfaringer, der indhentes i løbet af 2007 og 2008. Det skal blandt andet benyttes til at udvikle de konkrete værktøjer, der i regi af virksomhedsudviklingsprogrammet i løbet af 2008 og 2009 skal udbydes med henblik på at en regional operatør kan varetage funktionen som netværksfacilitator.

Aktører

Væksthus Midtjylland, Lokale erhvervskontorer, Teknologisk Institut, ÅU-HIH/Center for Underleverandører og andre forsknings- og videninstitutioner samt Region Midtjylland

Tidsplan

I løbet af 2007 og 2008 skal der gennemføres følgende aktiviteter:

- Færdiggørelse af pilotprojekt (marts-juni)

- Gennemførelse af værdikædeanalysen med henblik på at finde nye virksomheder (april-august)
- Etablering og nye virksomhedsnetværk (august-juni 08)

Delprojekt 2: Videnserviceerhvervene i et klyngeperspektiv

Indhold

Region Midtjylland har den største koncentration af vidensservicevirksomheder udenfor hovedstaden. Vidensserviceerhvervet spænder bredt over virksomheder inden for finans og forsikring, IT-service, forskning og udvikling, rådgivningsydelser, film- og videoproduktion, TV- og radioproduktion, samt private undervisningsaktiviteter.

Videnintensive serviceerhverv er traditionelt blevet betragtet som storbyerhverv, fordi der i de største byer bl.a. er adgang til et større kundeunderlag, nærhed til samarbejdspartnere, og minimering af transport- og transaktionsomkostninger. Men med opsplittning af værdikæden, informationsteknologiens muligheder og fortsat internationalisering, kan de traditionelle lokaliseringsfaktorer ikke længere tages for givet.

En del virksomheder – store såvel som små – outsourcer opgaver inden for administration, f.eks. økonomi/bogføring, HR og personaleadministration til eksterne parter, og er derved med til at generere vækst i serviceerhverv via en flytning af jobs fra fremstillings- til servicevirksomheder.

Men samtidig undergår fremstillingsindustrien en vigtig transformation, som har til formål at styrke dens globale konkurrenceevne. Mens basal varem fremstilling automatiseres og/eller udflyttes til lavindkomstlande, så udvikler de mest succesfulde industrivirksomheder et betydeligt vidensserviceelement internt i virksomheden, koncentreret omkring supply chain management, global produktionsstyring, analyse, test, design, og levering af full-service-løsninger til kunderne. Grænserne mellem fremstilling og service bliver således stadigt mere flydende for disse virksomheder, der typisk kommer til at indtage en meget vigtig position som *connectorvirksomheder* for en lang række andre virksomheder i de enkelte værdikæder.

Fremtidens regionale vækst er derfor baseret på, at man kan fastholde, tiltrække og udvikle vidensservicevirksomheder, og samtidig styrke vidensserviceelementet i de traditionelle industrivirksomheder. Det kræver en gennemtænkt og strategisk indsats baseret på samarbejde, indsigt og viden om, hvad regionale aktører kan gøre, i samarbejde med nationale aktører, for at tilbyde optimale etablerings- og udviklingsbetingelser.

Men der er behov for at oparbejde en større viden om vidensserviceerhvervets position i Region Midtjylland. Der gennemføres derfor et projekt, som skal levere viden og indsigt i vidensserviceerhvervenes karakteristika, lokalisering og udviklingsbetingelser, og som kan danne baggrund for udvikling af nye regionale initiativer og indsatser, der kan styrke vidensservice som erhverv i Region Midtjylland. Projektet skal understøtte vidensserviceerhvervets rolle som motor i den regionale klyngeudvikling - både i form af

selvstændige serviceklynger omkring særlige regionale styrkepunkter, og i forhold til traditionelle erhvervsklynger, der udspringer af, og stadig er forankrede omkring fremstillingsaktiviteter.

Projektet skal desuden bidrage til at skabe en fælles midtjysk platform, som gør det muligt at indgå i samspil med de indsats, der forventes på serviceområdet i forlængelse af f.eks. globaliseringsstrategien og handlingsplanen *InnovationDanmark 2007-2010* fra Rådet for Teknologi og Innovation.

Projektet gennemføres i tre faser:

1. I fase 1 undersøges hvilke typer af servicevirksomheder, der karakteriserer Region Midtjylland, og der genereres en nuanceret karakteristik af vidensserviceerhvervet i Midtjylland. Som et led heri afdekkes hvorvidt der er tale om en regional arbejdsdeling inden for vidensserviceerhvervet; samt om der kan identificeres en eller flere distinkte (eventuelt potentielle) klynger af vidensservices i regionen. Denne fase bygger primært på kvantitativt materiale.
2. I fase 2 undersøges hvad det er, der genererer væksten i vidensserviceerhvervet i Region Midtjylland, og der etableres en forståelse af samspillet mellem service- og fremstillingserhvervet i regionen herunder en dybere viden om *connector-virksomhedernes* betydning for den regionale klyngeudvikling og -økonomi. Derudover skal lokaliseringfaktorer for forskellige typer af vidensserviceerhverv kortlægges, herunder betydningen af nærhed til kunder og samarbejdspartnere. Formålet med fase 2 er at opbygge viden om de væsentligste dynamikker og drivkræfter inden for vidensserviceerhvervet i regionen, samt om hvor der er behov for at forbedre de erhvervs-, uddannelses- og forskningspolitiske rammevilkår for en fortsat udvikling af erhvervet i regionen. Undersøgelsen i denne fase baseres på kvalitative interviews og dialog med relevante aktører.
3. Fase 3 er implementeringsfasen, hvor konkrete initiativer vil blive udfoldet og igangsat på grundlag af den viden, der er genereret i fase 2.

Aktører

Der vil senest juni 2007 blive indgået en kontrakt med privat konsulent om gennemførelse af projektet. Derudover undersøges mulighederne for at inddrage Teknologisk Instituts Innovationsagenter i forbindelse med implementering af konkrete aktiviteter i fase 3.

Der nedsættes endvidere en følgegruppe med relevante lokale og regionale aktører fra offentlige myndigheder, videninstitutioner, organisationer og virksomheder, der skal bidrage med sparring, viden og sikre lokal og regional forankring af den viden og de initiativer, som projektet frembringer.

Tidsplan

1. Fase 1 gennemføres i maj-juni 2007.
2. Fase 2 løber fra august 2007 til januar 2008.
3. Fase 3 løber fra januar til juni 2008.

Delprojekt 3: Udvikling af ny klynge inden for sikkerhedsindustrien

Indhold

Region Midtjylland har særlige erhvervs- og videnmæssige styrker inden for sikkerhedsindustrien. I regionen findes en række større og mindre virksomheder, der har fokus på sikkerhedsindustrien. Det gælder bl.a. Terma, Systematic, Danish Aerotech og Dantherm Holding. På videnområder er det især Institut for Produktion på Aalborg Universitet, Århus Universitet-HIH samt Alexandra Instituttet, der kan bidrage til ny innovation og vækst. Hertil kommer den viden – offentlig som privat – der er samlet omkring Flyvestation Karup.

På baggrund af et analysearbejde, der er gennemført i 2005 og 2006, er der skabt basis for at etablere en Midtjysk satsning for at udvikle en ny klynge inden for sikkerhedsindustrien. Det sker gennem etablering af et særligt center for innovation og erhvervsmæssig udvikling baseret på den forsvarsmæssige viden, der er opbygget i Region Midtjylland.

Formålet med Center for Sikkerhedsindustrien i Danmark – CenSec – er at bygge bro mellem det militære forsvar, mellem forsvarsrelateret og civil forskning og mellem behovene for produkter og services relateret til totalforsvaret på den ene side – samt forskning, udvikling og produktion på den anden side. Det skal ske gennem en bred erhvervsinvolvering med fokus på også at skabe basis for international vækst på baggrund af udnyttelse af dansk know-how.

Konkret skal CenSec afdække og fremskaffe viden om de krav og kompetencer, der stilles til de virksomheder, der ønsker at blive forsvarsleverandører eller underleverandører til producenter af forsvarsmateriel. CenSec skal opbygge relationer og netværk, bidrage til udveksling af informationer og viden på tværs af videninstitutioner, offentlige myndigheder og virksomheder inden for sikkerhedsindustrien i Region Midtjylland

Aktører

Der står en bred gruppe af aktører bag etablering af CenSec. Det gælder bl.a. politiet, forsvaret og beredskabet. Opstarten af centeret finansieres af Region Midtjylland, Herning Kommune og Viborg Kommune samt gennem privat medfinansiering. Centeret etableres i første driftsår på AU-HIH, der som driftsoperatør stiller ledelse, medarbejdere og administrativt set-up til rådighed.

Tidsplan

CenSec opstartes i 2007 med henblik på i løbet af året at forankre aktiviteterne i markedet og skabe grundlag for, at centeret fra 2008 kan etableres som en juridisk selvstændig enhed baseret på et økonomisk grundlag med en væsentlig privat medfinansiering og projektf finansiering. Hertil kommer mulighed for en delvis regional medfinansiering.

5. Viden & Policy

Som nævnt er to af hovedformålene med Klyngeudviklingsprojektet:

- At udarbejde en strategi for klyngeudvikling i Region Midtjylland.
- At teste og videreudvikle metoder og værktøjer til identifikation og udvikling af vækstklwynger i Region Midtjylland.

Der skal derfor gennemføres en solid videnopsamling om klyngeudvikling dels fra en række af regionens konkrete klyngeaktiviteter, dels fra nationale og internationale videnmiljøer, herunder deltagelse i relevante eksterne aktiviteter, analyser og fora.

Følgende to aktiviteter er planlagt for første halvår 2007:

- Etablering af Forum for Regional Klyngeudvikling med forskere fra Handelshøjskolen Århus Universitet og Syddansk Universitet som tovholdere.
- Udvikling af en policy guide til klyngeudvikling. Reg Lab har fået til opgave at udvikle policy guiden, der skal bygge på best practices fra en række internationale vækstklwynger.

Den opsamlede viden skal efterfølgende danne grundlag for udarbejdelsen af en egentlig strategi for klyngeudvikling i Region Midtjylland, herunder afklare Væksthus Midtjyllands og andre relevante erhvervsfremmeaktørers fremtidige opgaver i forbindelse med udvikling af klwynger i Region Midtjylland. Strategien skal forelægges Vækstforum i efteråret 2008 med henblik på en eventuel inddragelse i Vækstforums Handlingsplan for 2009-10.

6. Organisering

Styregruppe

Med henblik på at sikre kvalitet, relevans og den regionale forankring af projektet nedsættes en styregruppe, der skal følge arbejdet. Styregruppen består af:

- Bent B. Mikkelsen (Region Midtjylland)
- Erik Krarup (Væksthus Midtjylland)
- Henrik G. Larson (Teknologisk Institut)
- Torben Busk (Horsens Erhvervsråd)
- Poul Rind Christensen (Handelshøjskolen Århus Universitet)
- Peter Aarø Rasmussen (Center for Underleverandører)
- Christian Eskelund-Hansen (Dansk Industri)
- Jannik Schack Linnemann (Dansk Erhverv)

Styregruppen kan suppleres med relevante eksperter, hvis der skønnes behov herfor.

Arbejdsgrupper

For hvert enkelt delprojekt nedsættes der en arbejdsgruppe med medarbejdere fra relevante institutioner og private konsulenter.